

ופטר הרמ"ג רמ"ה הנין פל"ח
 פל"ד וברכה (אשר) אשר אתה פל"ד
 פל"ד הודו הק"ה אע"פ בדנסי ואורי קמ"ג
 כ. פל"ד וברכה אשר אתה אשר ציווית בדנסי

בענין יחס מרן החזו"א זצוק"ל לראי"ה קוק

יִרְאֵל אֶלְחָנָן

קונטרס

חזיון לבם ידברו

בענין יחסו האמיתי של מרן החזון אי"ש
לראי"ה קוק

מאת: יואל אלחנן

יו"ל ע"י ארגון:

ת.ד. 45 פתח-תקוה 49100 052-7687487

yoel@yoel-ab.com

מהדורה ראשונה: ניסן התשע"ג

מהדורה שניה: מרחשון התשע"ה

בענין מכתבו של מרן החזו"א לראי"ה קוק בהגיעו לארה"ק

בשנת תשמ"ב הדפיס תלמידו של הראי"ה קוק, הרמ"צ נריה קונטרס בשם "ראיה וחזון"^א שבו בא להראות ולהצביע על יחסי הכבוד וההערכה המופלגים של מרן החזו"א לראי"ה קוק, כשהראיה העיקרית לדבריו היא מכתב של מרן החזו"א לראיה קוק הנפתח במילים "הוד כבוד מרן שליט"א" ובו שאלה אודות נכונותה של שמועה אותה שמע מרן החזו"א בקשר למנהג הנהוג בארה"ק לגבי תרומות ומעשרות.

הרמ"צ נריה מדגיש כי בתואר מרן פנה מרן החזו"א רק לגדולי ישראל מועטים מאוד, וכי הסבה לפניתו לראי"ה קוק בשאלתו היא היכרותו את הראי"ה קוק כגאון גדול כבר מנעוריו [של מרן החזו"א] כשכל התבססותו היא על סיפור של הר' בנימין אפרתי שאין בו כדי להוכיח או לחזק את כל מה שכותב שם הרמ"צ נריה ושגם אין כלל ראיה על נכונותו.

לאחרונה יצאה לאור סדרת ספרים בשם "גנזים ושו"ת חזון איש" החושפת מכתבים ואגרות רבות של מרן החזו"א שטרם ראו אור. בחלק הראשון של הסדרה^ב נדפס לראשונה^ג (שלא מטעם תלמידי הראי"ה קוק) מכתבו של מרן החזו"א לראי"ה קוק ללא השורה הראשונה "הוד כבוד מרן שליט"א". יתר על כן, בניגוד לסיפורו של הרמ"צ נריה כי דמותו של הראי"ה קוק הרשימה את מרן החזו"א כבר בצעירותו ולכן פנה דוקא אליו בשאלתו ההלכתית מיד עם הגיעו לארה"ק,

^א נדפס שוב גם בקובץ "שנה בשנה" של "היכל שלמה" ערה"ש תשמ"ו, ואח"כ גם בספרו של נריה "בשדה הראי"ה". מכתבי מרן החזו"א המובאים בקונטרס פורסמו לראשונה ע"י בנו של הראי"ה קוק, הרצ"ה קוק, בקונטרס בשם "לתקון עולם" בשנת תשל"ה. על אף שהרצ"ה התנגד להדפסת אגרות שנשלחו לאביו מחמת הטענה כי "אבא לא זקוק להסכמות" (כך מספר תלמידו הר' יעקב הלוי פילבר בספרו "כוכבי אור", עמ' 12-13, תשנ"ג) הוא פרסם מקבץ של יא' אגרות שנשלחו לאביו. בשל הקדמתו הקצרה של הרצ"ה לקונטרס זו"ל: "ב"ה. לעומת הזדמנות שימוש בדברי גדולים שלא כהוגן, הסכמתי להוציא לרשות הרבים את המכתבים האחדים המצורפים בזה, עם הערות לתוספת בירורי הדברים. צבי יהודה הכהן קוק", נראה לענ"ד, כי הסבה לפרסומו היא הדפסתו באותה השנה של חלקו השלישי של הספר "האיש על החומה" של הרב שלמה זלמן זוננפלד, בו הוצגה לראשונה בהרחבה ושלא ע"י ה"קנאים" (שכבר הקדימו לעשות זאת בספר "מרא דארעא דישראל" חלק ב' שגם הוא עוסק בתולדותיו של מרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל) המחלוקת של גדולי ישראל ובראשם מרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל נגד הראי"ה קוק ושיטתו, וכדי להחליש את ההשפעה של הספר על הציבור החרדי ה"לא קנאי" שעד עתה הכיר את הראי"ה קוק רק דרך סיפורי תלמידיו הוציא הרצ"ה לאור את י"א האגרות שרובן מגדולי ליטא.

^ב יצא לאור בירושלים, תשע"א.

^ג עמ' קכו'.

מתברר מהמכתבים הנדפסים בספר "גנוזים ושו"ת חזו"א" הנ"ל, כי הדברים אינם נכונים כלל.

כחדש וחצי לפני עלותו ארצה, שולח מרן החזו"א מכתב לתלמידו המובהק אשר למד עמו בחברותא שנים רבות בקאסווה ובכויידאן ועלה מכבר לאה"ק-רבי משה אילביצקי זצ"ל, בו הוא מספר לו כי הוא מתעתד לעלות ארצה בקרוב וכותב לו וז"ל¹: "מאד אני צריך לדעת על ענין הפרשת תרומות ומעשרות האם צריך להפריש דמאי, ואיך הוא האופן אשר מותר לאכול מפרי הארץ בלי חשש טבל, יש לי ספיקות הרבה ורצוני לדעת מנהג חברים בזה. נא להודיעני במוקדם." ע"כ.

בתשובה כותב לו רבי משה אילביצקי² על מצב הפירות באה"ק ובסיום מכתבו הוא כותב כך: "והנה באמת אינני האובטריטט האמיתי למצוות התלויות בארץ כי ידיעתי דלה מאד. ובשביל זה אני חושב שלא גמרתי כל מה שצריך לדעת, והנה באין ספק כאשר יבוא כת"ר"ה לפה אה"ק יתחדשו לו ספיקות הרבה והנה יש עם מי להתייעץ במצוות התלויות בארץ בתל אביב עם הרב הגאון רבי יוסף ראב"ד דתל אביב אשר יש בידו קבלות הרבה מחותנו הגאון המקובל רבי נפתלי הירץ מוציא לאור שנות אלי' על שבת להגר"א ז"ל ומחבר סדור הגר"א והיה זמן רב ראב"ד ביפו בהתחלת הישוב. ובירושלים עם הרב "קוק"³ כי הוא בקי גדול ומנוסה בזה." ע"כ.

כלומר, הסבה לפניתו של מרן החזו"א לראי"ה קוק אינה קשורה כלל לאיזו שהיא הערכה מוקדמת שהיתה לו כלפיו כבר בחו"ל והינה תולדה של המלצתו של תלמידו המובהק בפניו בטרם הגיע לארץ. מה שהופך את דברי הרמ"צ נריה ב"ראיה וחזון" לחסרי כל בסיס.

¹ שם עמ' קכב'

² שם עמ' קכב'-קכח'.

³ כפי שניתן לראות בצילום כתב היד לקמן, המרחאות במקור.

⁴ יש לציין כי גם במכתבו של רבי משה אילביצקי (שכלל לא היה שייך לחוגי ה"קנאים") ניכר היחס ה"צונן" לראי"ה קוק. למרות שרבי יוסף הראב"ד דתל אביב היה דמות הרבה פחות מפורסמת ובעלת משקל מהראי"ה קוק הוא מכנה אותו "הרב הגאון רבי יוסף ראב"ד דתל אביב" בעוד שאת הראי"ה קוק הוא מכנה בסתמא "הרב קוק". כ"כ הוא נותן טעם מדוע כדאי להתייעץ עם הרב קוק: "כי הוא בקי ומנוסה בזה", נתינת טעם שודאי לא היה לה מקום אם מדובר באחד מגדולי הדור שמרן החזו"א מכתירו "מרן".

יתר על כן, מתברר שהחזו"א פנה להרב קוק כדי להעמידו על האמת, [מה שמסביר גם את הסיבה לפניה מכובדת, ביודעו שרק כך עשויה להיות תועלת בפנייתו אליו], ולא בשביל לשאלו כתלמיד לרב או שחלילה נתקשה בשאלה באופן שרק הראי"ה קוק יכול היה להשיבו [כהמצאתם של הרמ"צ נריה וחוגי ה"מזרחי"], וכפי שעולה ממכתבו של החזו"א הנדפס "בגנזים ושו"ת חזו"א" חלק א' לתלמידו הנ"ל הר"מ אילביצקי, בו כותב לו מאמצע חודש מנחם אב תרצ"ג ולאחר שקיבל את שני המכתבים מהראי"ה קוק כי דעתו היא שאין לחוש לחידושו של הרב קוק, מבלי שהוא טורח אפילו לציין שם של מישוהו שסובר אחרת. [המכתב פותח במילים "כפי שעיינתי נראה דכל שיש בו במטבע" וכו']

בבירור שנערך עם עורך סדרת הספרים "גנזים ושו"ת חזון אי"ש" [הנ"ל] הרה"ג אברהם ישכר קניג שליט"א באשר לפירסום מכתב מרן החזו"א לראי"ה קוק ללא השורה הראשונה בה נכתב "הוד כבוד מרן שליט"א" השיבני כי היות וברור מפי כל תלמידי החזו"א כי יחסו של החזו"א לרב קוק היה שלילי מאד וכאשר גם מופיע בכתביו [וכמובא גם לקמן ממכתבו בתוך השלושים לפטירת ה"ק] לכן, גם אם נניח שהשורה הזאת יצאה מעטו וגם אם בשעת כתיבת הדברים היתה הערכתו של מרן החזו"א כלפי הראי"ה קוק חיובית במדה כזו או אחרת הרי בודאי שלא יעלה על הדעת לעשות כנגד רצון החזו"א ולהנציח את יחסו הקודם שהשתנה מייד לאחמ"כ. כמו"כ הפנה ועורר אותי הנ"ל למקורות נוספים ולעוד מספר ספיקות ותהיות בולטות העולות מצורת המכתב שנדפס ע"י תלמידי הרב קוק:

א. תלמידי הרב קוק פרסמו את צילום המכתב ממרן החזו"א ובו התואר הנכבד נכתב בשורה ראשונה ונפרדת בת ארבע מילים בתחילת חלקו העליון של דף המכתב. למותר לציין כי בצילום כזה לא ניתן לעמוד על התאמתו למקור היות ובאופן כזה אפשר בקלות גדולה לשתול ולהוסיף כמה מילים בודדות ללא כל קושי.

ב. עד עתה, לא נמצאה כל עדות ראייה לגבי המכתב המקורי של מרן החזו"א ולמרות כל הנסיונות והבקשות מהגופים האחראים על בית הרב קוק לא הצליח עד עתה אף אדם לראות את המכתב המקורי ממרן החזו"א.

ב. ב"גנזים ושו"ת חזון איש" חלק א' (עמ' קכה') מובא מכתב נוסף של מרן החזו"א לתלמידו הנ"ל רבי משה אילביצקי הנכתב בעשי"ת של שנת תרצ"ו (סמוך ונראה לפטירת הראי"ה קוק ואולי אפילו בתוך ימי השלשים לפטירתו) ובו הוא מכנה את הראי"ה קוק "הרב קוק" בלי שום תואר כמו "הגאון" או "מרן" ואפילו ללא התוספת "ז"ל". יחס זה אינו בנמצא בשום מקום בו החזו"א מזכיר את אחד מגדולי ישראל [וגם כאלו שלא הכתירם בתואר מרן] ובכל אגרותיו וספריו לא נמצא אפי' פעם אחת התייחסות כמו: הרב וסרמן, הרב סולובייצק, הרב גרודז'ינסקי, הרב כגן, הרב מלצר, הרב סרנא, וכו' וכו'..].

ג. בכל מכתבי מרן החזו"א לגדולי ישראל הוא כותב תמיד בלשון נסתר ואילו בשני מכתביו לראי"ה קוק הוא פונה אליו בלשון נוכח: "שלומכון יסגא" וכדרך שהיה פונה להמון העם. [יעז' בקובץ אגרות חזון איש]..

ד. במכתבו השני של מרן החזו"א לראי"ה קוק לא מופיעה כלל שורה זו או תואר כלשהו אחר.

ה. ישנו הבדל בין צילום המכתב כפי שנדפס לראשונה ע"י הרמ"צ נריה (בקובץ "שנה בשנה" ערה"ש תשמ"ו) לצילום שנדפס בספר "אגרות לראי"ה" (תשמ"ו) מה שמעלה את החשד להתערבות גורם כלשהו בצילום האיגרת.

ה. עדויותיהם של תלמידיו של מרן החזו"א^ח לגבי יחסו לראי"ה ועדותו של הגרש"י דינקלס^ט באשר למה שאמר לו תלמיד מרן החזו"א, הגרש"פ שטינברג בשם מרן החזו"א באשר למכתבו לראי"ה קוק עומדות בסתירה מוחלטת להערכתו של מרן החזו"א את הראי"ה קוק כ"מרן". (במשמעות של גדול הדור וכד')

העולה מכל הספיקות המנויים לעיל כי ספק אם בכלל נכתבה שורה זו במכתבו של מרן החזו"א ע"י מרן החזו"א עצמו, וגם אם אכן נכתבה מטעם כזה או אחר

^ח ראה במאמרים לקמן. וראה קונטרס "מילי דהספידא ודברי הערכה על הגאון רבי גדליהו נדל זללה"ה" (בני ברק, תשס"ה) שהיה מבחירי וגדולי תלמידי מרן החזו"א וכתב בזכרונותיו על אודות הראי"ה קוק בהאי לישנא (שם עמ' קח' אות ו'): **"דוגמת אישיות מופרכת ומשוללת בהחלט הוא ה' קוק, ראיתי כתביו וזה איום"**. האם היה מתבטא כך הגאון רבי גדליהו נדל זצוק"ל על אדם שמורו ורבו החזיקו ל"מרן"?!
^ט לקמן בהמשך הקונטרס.

הסיבה לפנית מרן החזר"א לרא"ה קוק- תשובתו הנ"ל של רבי משה אילביצקי לרבו מרן החזר"א בה הוא מודיע לו כי יוכל להתייעץ בענין מצוות התלויות בארץ בהגיעו לארזה"ק עם הרב הגאון רבי יוסף ראב"ד דתל אביב ועם הרב קוק

[illegible]

מכתבו הנ"ל של מרן החזו"א לתלמידו רבי משה אילביצקי בו מוזכר הרא"ה קוק
ע"י מרן החזו"א בתואר "הרב קוק" סתם ללא שום תואר וללא התוספת ד"ל
(למרות שהמכתב נכתב בעש"ת שנת תרצ"ו, סמוך ונראה לפטירת הרא"ה קוק)

מימין: שער המהדורה הראשונה של קונטרס "ראיה וחזון" בו ניסה הרמ"צ נריה לסלף את יחסו האמיתי של מרן החזו"א לרא"ה קוק באמצעות מכתבו ה"ל של מרן החזו"א. משמאל: הפרסום השני בקובץ "שנה בשנה" (ערה"ש תשמ"ו) בו הופיע לראשונה צילום המכתב.

בענין יחס מרן החזו"א לר' קוק- עדותו של מקורבו הגאון הגדול רבי חיים יוסף דינקלס זצוק"ל

בגליון "דורות" [שיו"ל ע"י מערכת "העדה", גליון 78, ערש"ק פר' ראה התשע"א] נתפרסם חלקו השני של ראיון עם הגאון רבי שלמה אדלשטיין שליט"א בו סיפר על הגאון הגדול רבי חיים יוסף דינקלס זצוק"ל במלאת שלושים וחמש שנים להסתלקותו לגנוי מרומים. רבי חיים יוסף דינקלס זצ"ל בעל ה"אמונת יוסף" על ירושלמי זרעים ו"דעת יוסף" על סדר טהרות היה מגדולי הלמדנים של ירושלים ומגדולי הקנאים לכבוד ה' יתברך והלוחמים כנגד מהרסי הדת. בצעירותו היה תלמיד מובהק להגאון רבי איצ'לה מפוניבז' והסתופף בצל גדולי דור הדעה שלפני חורבן יהדות אירופה- רבי ברוך בער לייבוביץ' מקמיניץ בעל ה"ברכת שמואל", הסבא מסלבודקא, רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי ואח"כ עם בואו של מרן החזו"א לארץ ישראל היה אחד ממקורביו ומידידיו. בין היתר מגלה רבי שלמה אדלשטיין עדות מעניינת של הגר"ח יוסף דינקלס זצוק"ל באשר ליחס מרן החזו"א לר' קוק וז"ל^א: "זה התחיל מהרגע הראשון שמרן החזון איש זצ"ל הגיע לארץ ישראל! בהיותו בחו"ל לא הכיר בכלל את החזון איש ולא שמע את שמעו. אבל בשנת תרצ"ג כשעלה לא"י שלח הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל מכתב מוילנא למרכז אגודת ישראל בו בקש שיקבלו את פניו וכתב שם: ארי עלה מבבל! בדרך כלל המכתבים היו מגיעים לרבי משה בלויא, אבל מכיון שר' משה בלויא לא היה אז בא"י קיבל ר' משה פרוש את המכתב. הוא לא ידע מי זה החזון איש ולכן הוא נכנס לבית רבי חיים יוסף דינקלס שגר בשכנותו בבתי ברוידא, בתור "הליטאי", זה שהכיר את ליטא וגאוניה, לשאול מיהו ה"ארי שעלה מבבל" והאם הוא שמע אודותיו בהיותו בליטא. אמר לו רבי חיים יוסף דינקלס שהוא לא מכיר אותו אבל אם רבי חיים עוזר אומר שצריך לקבל את פניו צריך לקיים את דבריו. ואז הוא נסע בעצמו יחד

^א הגר"ש אדלשטיין שליט"א [מרבין תורה מפורסם בבני ברק ומגדולי מעתיקי השמועה ומנחילי דרך הקדש, שניהן משך שנים כראש ישיבות "תורה ויראה" ו"בית הלוי"] גדל בבית הגר"ח דינקלס לאחר שהתייתם מאביו הגאון רבי צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל רבה של שומיאץ ורמת השרון [ואבי הגאונים ר' גרשון ור' יעקב שליט"א] ובילדותו נישאה אמו בזיו"ש לרבי יוסף חיים דינקלס זצוק"ל, והוא גידלו כבנו לכל דבר.

^א בתשובה לשאלת המראיין: איך החלה ההיכרות עם מרן החזו"א וידידותם הגדולה?

עם ר' משה פרוש ועם עוד כמה אנשים כדי לקבל את פני החזו"א בעלותו ארצה. באותו יום שדרכו רגליו של החזון איש בארץ ישראל תפס מיד רבי חיים יוסף דינקליס שמדובר באדם גדול מאד. היתה לו שיטה מיוחדת להכיר את דרגתם של אנשים וגדלותם בתורה ודרגתם ביראת שמים, הוא טען: אויב דיין פרומקייט איז וואס אלע טוהן איז דאס גארנישט, מען דארף אייגענע פרומקייט [אם הוא מחקה מנהגיהם של אחרים "כמו שכולם עושים", אין זה כלום, אבל אם הוא מקורי בהנהגתו זה מראה על גדלותו]. אצל החזו"א הוא ראה מיד את ה"אייגענע פרומקייט". כי מיד שירד מן האניה הוא שאל הרבה שאלות בהלכה בעניני מעשרות ובעניני הלכה אחרים הנגזרים מחמת היותו בארץ ישראל, הוא ראה מיד שהוא לא מכניס שום דבר לפיו לפני שלמד את ההלכות הנוגעות לענין זה בעצמו בכל כוחותיו מן השורש בגמרא עד להלכה למעשה. מאז כבר התחיל להעריכו ולהעריצו וכך התחילה הידידות ביניהם שנמשכה לאורך כל ימי חייהם. תיכף עם בואו של מרן החזו"א לארץ נודע לו על ידי רבי אהרן קצנלבוויגען או רבי שמואל פינקל בנו של הסבא מסלבודקא (שהיה מקנאי ירושלים) שהחזו"א כתב מכתב לרב קוק. הם חששו מכך ובאו לפני רבי חיים יוסף דינקלס לברר את הדבר. רבי חיים יוסף אמר להם: תנו לי לברר את הענין הזה עד תומו. הוא שלח מיד מכתב לרבי דוד פוטאש בענינים אחרים. וכתב לו בסוף המכתב שיש שמועה שהחזו"א שלח מכתב לרב קוק ואם הדבר אינו שיעביר ד"ש לחזון איש. לאחר זמן קיבל מכתב מר' דוד פוטאש שהחזון איש בעצמו יענה לו תשובה על כך!

לאחר כמה ימים הגיע רבי פייבל שטיינברג מקורבו של החזו"א לרבי חיים יוסף דינקליס בשליחות החזו"א ואמר לו בשמו: אכן כתבתי מכתב לרב קוק בלי שום תוארים, כתבתי לו שאלה ולא התכוונתי אליו בכלל, רק רציתי לדעת איך התנהגו רבני יפו הקודמים הגאון רבי נפתלי הערץ הלוי זצ"ל וקודמיו בענין תרומות ומעשרות במושבות בקשר לענין של פרוטה חמורה. על מה ששאלתי לו הוא לא ענה בכלל, כך אמר החזון איש, ומהתשובה שהוא ענה לי משלו, האב איך געזעהן וואס פאר א "עם הארץ" ער איז! ראיתי באיזה עם הארץ מדובר!

דרך אגב, בספר אגרות לראי"ה^ב הדפיסו את המכתב והוסיפו שהחזון איש כתב לו תואר, רבי חיים יוסף דינקליס טוען שזהו זיוף גמור. החזון איש לא כתב לו שום תואר. דרך אגב, עד עצם היום הזה אף אחד עדיין לא הראה את האוריגינאל של המכתב כדי שיוכלו לבדוק אם אכן החזון איש כתב לו תואר. בכלל, רבי חיים יוסף דינקליס החזיק את רב קוק לאדם קטן. יש על זה מעשה עם מרן החזו"א: פעם אחת הגיע רבי חיים יוסף דינקליס לבית החזו"א וראה על השולחן שמונח הביטאון "קול ישראל", היה שם מאמרו הידוע של רבי משה בלוי זצ"ל שכותרתו "בהירות"^ג. במאמר זה הסביר רבי משה בלוי את כל השתלשלות העניינים בארוכה ושפך אור על כל פרשית הרבנות בירושלים. היתה זו סדרה בהמשכים בה כתש אותם כהוגן, והם, הקוק'ניקעס, רתחו עליו מזעם. אלא שבפתח המאמר כתב ר' משה בלוי על הרב קוק את המלים: אף על פי שהוא אישיות גדולה! רבי חיים יוסף דינקליס היה מחקה את קולו ותנועותיו של מרן החזו"א שאחז את המאמר ואמר: וואס פאר א אישיות גדולה האט מען גיזעהן אין אים? איזה אישיות גדולה הם ראו בו? רבי חיים יוסף דינקלס סבר שמה שהביא את החורבן של המזרחי בירושלים היתה העובדה שעשו את רב קוק לאדם גדול ולאישיות גדולה. הוא אמר תמיד שהוא היה "א קליין מענטשאלע", איש קטן, אם היו מתיחסים אליו כאישיות קטנה ושולית, א קליין מענטשאלע, הוא לא היה מצליח לקלקל כל כך. רבי חיים יוסף דינקליס טען כל הזמן שהוא בכלל לא תלמיד חכם ולא אדם גדול, אלא בן אדם קטן וכאב לו שאפילו מן הלוחמים כנגדו היו שסברו שהוא תלמיד חכם. [דרך אגב, ידידי הגאון ר' דוד צבי הילמן זצ"ל שנפטר לאחרונה היה מבקר ספרים גדול וחוקר

^ב כאן ישנה טעות סופר של המראיין. המהדורה הראשונה של "אגרות לראי"ה" יצאה לאור בשנת תשמ"ו אחרי פטירתו של הגר"ח דינקליס כך שלא יתכן שהגר"ח דינקליס יטען טענה כלשהי כנגד "אגרות לראי"ה". אך לפני שנדפס מכתב מרן החזו"א לר' קוק ב"אגרות לראי"ה" הוא נדפס ע"י תלמידו הרמ"צ נריה במאמרו "ראיה וחזון" כבר בשנת תשמ"ב ושם ציין הרמ"צ נריה לגבי שני מכתבי מרן החזו"א לר' קוק כי נדפסו בקונטרס קטן בשם "לתקון עולם" כבר בשנת תשל"ה. כך שטענתו של הגר"ח דינקליס באשר לזיוף כוונה כלפי הקונטרס "לתקון עולם" שנדפס בחייו ולא כלפי "אגרות לראי"ה" שנדפס אחרי פטירתו. אגב, בשנת תשע"א יצא לאור חלקו הראשון של הספר "גנזים ושו"ת חזון איש" ובו לראשונה מפורסם המכתב של מרן החזו"א לר' קוק שלא מטעם תלמידי הר' קוק וגם שם מופיע המכתב ללא כל תואר כבוד. על הסיבות לכך, ועל הרקע האמיתי לשליחת המכתב, במאמר הקודם.

^ג המאמר הראשון פורסם בז' טבת תרצ"ג בתגובה למהומות שעוררה השתתפותו של הר' קוק בהספדו של הגאון רבי חיים שאול דוויק הכהן צוק"ל, מגדולי מקובלי ירושלים. אח"כ נתפרסמו עוד ארבעה מאמרי המשך.

מן השורה הראשונה במעלה, היה תמיד טוען שאין מה לראות בספריו של רב קוק ואי אפשר להוציא משם מאומה להלכה, ער איז א וואסר'דיגער מענטש ער, שרייבט אהער און אהין, ואין מה לראות].

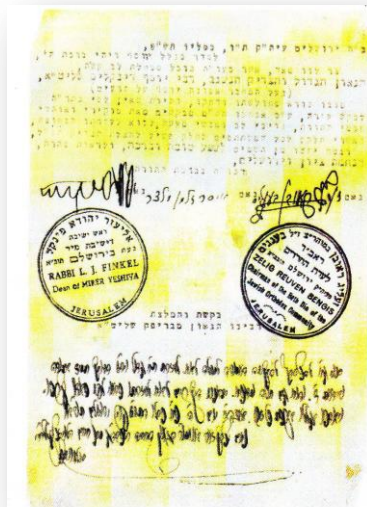
גם במעמד חנוכת הבית של ישיבת "בית יוסף" נובהרדוק בבני ברק שאז הגיע רב קוק לחנוכת הבית, היה מספר רבי חיים יוסף דינקליס שהחזון איש סיפר לו בעצמו את השתלשלות הדברים. הבעיה הראשונה שהיתה לחזון איש היתה, מה לעשות כדי שלא יצטרך לקום בפניו, לכן התחכם החזון איש ולא ישב כלל בכל מהלך חנוכת הבית ועמד הרבה לפניו כן, וכך פטר עצמו מלקום בפניו ולכבדו. אח"כ- ספר החזו"א לרבי חיים יוסף דינקליס- הוא הגיע אלי לביתי, לזרקו מביתי לא יכולתי, אבל לשתוק יכולתי, הוא דיבר ודיבר ודיבר ואני שתקתי ושתקתי ושתקתי, ולבסוף הוא ראה שאין לו מה לעשות עמי, הוא רצה לפחות שאני אעניק לו את הספרים שלי במתנה, אמרתי לו שהספרים שלי עולים כסף!..."¹⁷

¹⁷ וראה גם "דת הציונות" חלק ב' עמ' קע'-קעא' שם הוכחנו כי נריה שקר כשכתב כי עם הגיעו של מרן החזו"א לארה"ק שלח את ספריו לרא"ה קוק.

ספרו של הגר"י דינקלס "דעת יוסף"

הגאון רבי חיים יוסף דינקלס זצוק"ל

מכתב המלצה עבור "הגאון הגדול והצדיק הנשגב" רבי חיים יוסף דינקלס חתום ע"י מרגן הגר"ז סולוביצ'יק מבריסק, הגר"ר בענגיס ראב"ד ירושלים והגר"י פינקל ראש ישיבת מיר.

עוד בענין יחס מרן החזו"א לראי"ה קוק

כהמשך לדברים שכבר הבאנו במאמר הקודם בנושא יחס מרן החזו"א לר' קוק אנו מביאים כאן דברים ששמענו באופן אישי משני תלמידי מרן החזו"א עמהם שוחחנו בתקופה האחרונה הגאון רבי אהרן ישעיה רוטר שליט"א ועוד אחד מזקני גדולי ראשי הישיבות בדורנו [וכאן המקום להודות לידידנו הר' ר. ג. שליט"א על ארגון הפגישה עם הגרא"י רוטר שליט"א ולהר' ברוורמן שליט"א על ארגון הפגישה עם ראש הישיבה שליט"א וכן לרבנים הגאונים שליט"א שהקדישו לנו מזמנם היקר].

וכך ספר לנו הגרא"י רוטר: כשנפטר הר' קוק שהה מרן החזו"א בצפת עם רבי יעקב הלפרין מייסדה של שכונת זכרון מאיר בבני ברק. ואז הגיע לשם עיתון "חדשות הארץ" ובו הידיעה על פטירת הר' קוק.

שאל הר' הלפרין את מרן החזו"א: "מה נעשה עם הר' קוק בעולם האמת?" והשיבו מרן החזו"א: "מראים לו מה שהוא קלקל".

אח"כ הקריא לו הר' הלפרין מן העיתון [והעיר הגרא"י רוטר כי מרן החזו"א מעולם לא לקח עיתון לידו אלא היו מקריאים לו] כי הר' קוק נפטר כשפניו לקיר.

למחרת הגיע שוב עיתון חדשות הארץ ובו "תיקון טעות" המציין כי מה שנכתב אתמול שהר' קוק נפטר כשפניו לקיר היה טעות ופטירתו היתה כשפניו לקהל. כשהקריא זאת הר' הלפרין בפני מרן החזו"א הגיב מרן החזו"א ואמר: "הידיעה מאתמול היא הנכונה! אלא ששמו לב אח"כ לכך שהגמרא אומרת [כתובות קג:]: שאם נפטר ופניו אל הכותל סימן רע הוא לנפטר ולכן שינו זאת בעיתון למחרת.

וספר לי [היינו להגרא"י רוטר] הג"ר פייבל שטיינברג זצ"ל [מהמקורבים ביותר למרן החזו"א ושמשו מאז שירד מהאניה בהגיעו לארה"ק. את הדברים שמע ממרן החזו"א בליל כל נדרי כשהתלווה אליו בעת יציאתו לשאוף אויר [בשל בריאותו של מרן החזו"א] שאמר לו החזו"א: "עכשיו אני אדבר לשון הרע על הר' קוק" והחל לשפוך עליו אש וגפרית. [ועיי' בספר "ארחות רבנו בעל הקהילות יעקב" להגרא"א הורביץ זצ"ל תלמיד מרן ה"קהילות יעקב" רבי יעקב

ישראל קנייבסקי זצוק"ל] חלק ה' עמ' קעא-קעב מה שהביא עובדה זו ג"כ וכתב שם וז"ל: ספר לי הרה"ג רבי פייבל שטיינברג זצ"ל, מנאמני ביתו של מרן החזו"א זצוק"ל, בליל יוה"כ חזר עם מרן זצוק"ל מבית הכנסת, ושח מרן לרבי פייבל שהרב הראשי של הרבנות הראשית ז"ל [הר' קוק], פרסם מאמר טרף בעתון "היסוד" (מהציונים) (ובאותה שנה נפטר אותו הרב). עוד ספר לי ר"פ, שמרן זצוק"ל אמר לו שבחו"ל לא ידעו מהשקפותיו ומדרכי הרב הנ"ל "ומחשבותיו" שאינן בסדר, שם חשבו שהשקפתו יותר טובה. והוסיף מרן זצוק"ל בשבחו בעת שלמד בוולאז'ין למד הרבה טור ובית יוסף אמנם כאן בארץ רואים שסטה עם מחשבותיו לכיוון לא נכון ואמר מרן לר' לייב שוחט ז"ל מנחלת גנים שאסור לו לסחור עם הביכאלעך של הרב הנ"ל (כונתו כנראה לחוברת המחשבה שלו). וספר לי ר"פ זצ"ל, שזוכר בעת שהרב הנ"ל בא להנחת אבן הפנה לישיבת בית יוסף בב"ב, ובעת שקם לדרוש קם גם מרן זצוק"ל ועמד כל זמן שעמד, ויש תמונה מזה.

עוד אמר לי הרה"ג רפ"ש זצ"ל, שמרן זצוק"ל גם התנגד לזה שאחד הרבנים המפורסמים זצ"ל תלמידו של הרב הנ"ל זצ"ל^ט יהיה רב ראשי ומאחורי הקלעים עבד כנגדו והשתדל לבחירתו של הרב הרצוג זצ"ל וגם אצל רבן של כל בני הגולה מרן הגאון רבי חיים עוזר זצוק"ל פעל בכיוון זה. ונימוקו, שמחשבותיו של התלמיד לא בסדר, וכמו דרכו של רבו הנ"ל, ומזה יש לפחד. משא"כ הרב הרצוג. ע"כ מספר "ארחות רבינו"].

בנוסף ספר לנו אחד מגדולי זקני ראשי הישיבות בדורנו כי שאל את תלמידו של מרן החזו"א, הגאון רבי משה דויטש זצ"ל מה שמע מהחזו"א אודות הר' קוק והשיבו שהחזו"א התבטא בלשון זו: "הכבוד שחלקו לו השמאלנים העבירו על דעתו ועל דעת קונו".

עוד הוסיף כי ראה חוברת תורנית^ט ובה מאמרים שהביאו לחזו"א כשהגיע לארץ ושם פרסם הר' קוק מאמר בנושא "אהלות" ועל מאמר זה רשם מרן החזו"א

^ט הכוונה להרי"מ חרל"פ שהתמודד על תפקיד ה"רב הראשי" מול הריא"ה הרצוג.

^{טז} בעת ביקורנו אצלו (בשנת תשס"ח) אמר כי חוברת זו ובה הערותיו של מרן החזו"א מוצנעת באיזה מקום ושדבר הוא בגדר סוד. ועתה כבר נדפס בספר "גנוזים וש"ות חזו"א" חלק ד' עמ' שעט'. והמדובר הוא על תשובה שכתב הראי"ה קוק להרב דחאסלאויטש הרב משה נחמיה כהנוב ונדפסה בחוברת שערי ציון שנה שלש עשרה חוברת ו'ט', אדר-סיון תרצ"ג, סי' יט', ושם העיר מרן החזו"א

הערות שמשמעותן היו "וז"ל ראש הישיבה]: "הוא עושה ממנו צחוק בלימוד וכותב שם שהר' קוק אינו יודע כלל אהלות" [ואמר לנו את הדברים כראיה נוספת לכך שגם אם מרן החזו"א כינה את הר' קוק "מרן" לא היה זה מהסיבה שראה בו אחד מגדולי הדור אלא מטעם אחר כי כשמדברים על "גדול הדור" מי שלא יודע אהלות בסדר טהרות זה כמו מי שלא יודע פרק אלו מציאות ב"בבא מציעא"].

שער החוברת "שערי ציון" והעמוד המדובר עם דברי הר' קוק עליהם העיר מרן החזו"א את הערותיו (החיצים מסמנים את מקום הערותיו של מרן החזו"א המופיעות בהערה טז)

על דברי הרא"ה קוק ב' הערות: האחת-בתגובה לדברי הר' קוק וז"ל: "נצטרך לכאורה לומר דכל הסוגיא כרבי אליעזר אתיא דפליג לשיטתם על הדין דסתם משנה אהלות הני"ל ועל כך מעיר מרן החזו"א: "ר"א פליג בהדיא במתני' שם" והשניה-בתגובה לנסיגונו של הר' קוק להסביר את מחלוקתו של רבי אליעזר על הדין דסתם משנה וע"ז מעיר מרן החזו"א וז"ל: "זה אינו דר"א לא פליג אלא בנסמך ע"ג כלים אבל מודה דכלים אינם חוצצים אף שאינו מקבל טומאה, וא"כ אף כר"א לא אתיא, אבל נעלם מהכותב משניות מפורשות בפ"ה דאהלות דכלים עם דפנות אהלים מצילין והלא דפנות אהלים אין מצילין, ואין חילוק בין מן הצד לבין למעלה, וזה מפורסם במסכת אהלות תכלית הפרסום"

לאורך השנים הציגו תלמידי הר' קוק [ראה למשל מאמרו של הרמ"צ נריה "ראיה וחזון" בספרו "בשדה הראי"ה"] וכותבי קורות חייו השונים תמונה שקרית של הערכה מופלגת של מרן החזו"א לר' קוק התלושה לגמרי מן המציאות ומיחסו השלילי של מרן החזו"א לר' קוק. לצערנו חדרו חלק מהסיפורים בענין זה גם לספרות החרדית ונתקבלו אצל רבים כעובדות מוחלטות. שאלנו את הגאון רבי אהרן ישעיה רוטר לאור הדברים שספר לנו: מדוע אם כן בספר כמו "פאר הדור" על מרן החזו"א מתקבלת תמונה לפיה אכן העריך מרן החזו"א את הר' קוק? תשובתו היתה: "פאר הדור אינו ספר מוסמך, יש שם מכתבים וחומר אוטנטי מוסמך אך הספורים המובאים שם אינם מוסמכים. אני אישית מסרתי להם כמה סיפורים ואת כולם הכניסו בתוך הספר שלא בדיוק כמו שספרתי להם..."¹⁷.

אגב, רבני וסופרי הציונות הדתית לא מפסיקים להזכיר כי החזו"א פנה במכתבו הראשון לר' קוק בתואר מרן [ובספר דת הציונות חלק ב' הסברנו מדוע אין בכך ולא כלום¹⁸] ולא מספרים כי במכתב שכתב לו אח"כ כבר אין תואר כזה או תואר אחר כלל [ראה אגרות לראי"ה אגרת שי"א].

מרן החזו"א על הראי"ה קוק: "הכבוד שחלקו לו השמאלנים

העבירו על דעתו ועל דעת קונו"

¹⁷ יש לציין כי בכל הקשור ליחס מרן החזו"א לר' קוק בס' "פאר הדור" הסתמכו בעיקר על דברי מייסדה של בני ברק ר' יצחק גרשטנקורן שלא היה מתלמידי מרן החזו"א אלא תלמיד ישיבתו של הר' ריינעס מייסד המזרחי, והיה מעריץ גדול של הראי"ה קוק.
¹⁸ וראה חיזוק לדברים בהרחבה במאמר הבא.

ב"ה

לֹאן פְּנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מוֹעֲדוֹת

בוחר!

שתי דרכים לפניך

תמונת אדמו"ר הגר"י קוק זצוק"ל

א. המשכת מפעליו הכביר של רבינו הגר"י קוק וצ"ל בעבודת התחי' ובניו הארץ עפ"י התורה וברוח של תחית הקודש.

ב. פרוד גמור בין היהדות וניתוס הקשרים בין היהדות החרדית הנושאת את דגל התורה, ובין אותה היהדות המאורגנת בכנסת ישראל. הרוצה אתה בנסיגה אחורנית למצב הפרודים שבזמ חובבי ציון - או - באחד ובנין

בוחר נכבד.

אל חשפיל כבוד ירושלים ולא תגרום להגמכת קומת ישראל כולה.

אל תבגדו בגידת זדון בתורת הגאולה של רבינו הגאון צ"ע המנוח הרא"י הכהן קוק ז"ל. הגאון הגר"י קוק. ויב"ח חברו תלמידו הגאון חרל"פ שליט"א. הם הם שבמשך 30 שנה עבדו יחד. בבית היוצר לנשמת האומה. למען ארץ ישראל בנוי" עפ"י התורה.

תמונת רבינו הגאון צ"ע מרן יעקב משה חרל"פ שליט"א

בוחר

כשנתמנה הגר"י קוק וצ"ל. לרב ראשי בא"י ע"י בחירות הוכרו צום ע"י הגאון הצדיק הרי"ח זוננפלד זצ"ל. בתפלה לכבוד כסא הרבנות בישראל. הרב זוננפלד אמר שהוא חושש שאחרי הרב קוק ז"ל ישב רב דיר על כסאו. ולכך התפלל שהכסא יהי' שלם. אם יתקיים חששו של הרב זוננפלד זצ"ל אז אין לנו אלא להכריז כי הוא צדק גם בשטתו ואסור להיות חבר בכנסת ישראל. **בוחר! התבוננו בכנסת ישראל ותרים ירך על מפעלנו הגדול!** **בוחר! פנה למזרח ולא למערב.**

בוחר בחר בהרב חרל"פ לרב ראשי לארץ ישראל כי אתו השלום, ורוח ישראל על טהרתה.

בית הפוס לאומי וירושלם

כרוז תעמולה למען בחירתו של הר"מ חרל"פ לרב ראשי לארץ ישראל. מרן החז"א פעל שלא יבחר בגלל שחשש שדעותיו מושפעות מדעות הרא"ה קוק והעדיף את הר' הרצוג על פניו למרות שהיה מקורב לחוגי המזרחי. אגב, בכרוז התעמולה נטען כי הצום והתענית שהוכרוזו ע"י מרן הגר"ח זוננפלד בתפילה לכבוד כסא הרבנות בישראל וכי כל חששו של הר' זוננפלד היה רק לגבי הרבנים שיבואו אחר הרב קוק ולא מפני עצם הקמת הרבנות הראשית, טענה שהיא שקר גס (ראה הכרוז המכריז על התענית בעמוד הבא)

נוצר החכמה

הכרזתו של מרן הגר"ח זוננפלד נגד עצם הקמת הרבנות הראשית בה ראה רפורמה מסוכנת בחוקי ומשפטי תורה"ק והדינים ופרצה בחומת דת ישראל.

בענין יחסו של מרן הגר"י קנייבסקי זצוק"ל לראי"ה קוק

לאחרונה נדפס חלקו השני של הספר "השקדן"^ט העוסק בגר"י ש אלישיב זצוק"ל. בפרק טז' של הספר (בעמ' 107) פורסם צילום של מכתב הכתוב בכתב ידו של מרן ה"סטייפלער" - רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצוק"ל. המכתב עוסק בסידור תלמידי המוסד "ישיבת באר שבע" (מוסד של החינוך העצמאי באותם ימים) מבני עדות המזרח בישיבות ובסופו ניתן לראות מה היה יחסו לראי"ה קוק. וזלה"ק שם: בעה"י מוצש"ק פ' תולדות התשי"ח החוה"ש וכט"ס למע"כ ידידי הרה"ג המצויין בתורה ויר"ש מה"ו ד"צ מרצבך שיחי' אחד"ש מכתבו קבלתי, ועל דבר תלמידים הגומרים ישיבת באר שבע שקשה לסדרם אח"כ בישיבות מפני שמסרבים לקבל ספרדים [אשר באמת שלא כדין הוא ה' יכפר] צריך לשלחם בהשיבות המיוחד לספרדיים והוא א' ישיבת מקור חיים ע"י ירושלים וידעתי שנמצאים שם בחורים גדולים ומופלגים ומצליחים בלימודים. ב' ישיבת פורת יוסף ונמצאים שם ר"מים חשובים, ואיכות התלמידים לא ידוע לי ובכל אופן השוקד על התורה יצליח בכל מקום שיהי'. ג' ישיבת הרב וולדינברג בירושלים שאמנם ג"כ לא ידעתי מהות הישיבה ובכל אופן הרוצה ללמוד יצליח בכל מקום תורה שימצא. ראוי שהנהלת הישיבה תתקשר עם הישיבות הנ"ל ולדעת כמה הם מוכנים לקבל ואשער שיסודר בעה"י עבור כל הגומרים ישיבת באר שבע. ואשר כתב שמכיון שא"א לסדרם בישיבות וקרוב שיתקלקלו ר"ל, הרי זה שונה לתלמיד שאינו הגון, לענ"ד זה אינו, דענין שונה לתלמיד שאינו הגון היינו שעכשיו אינו הגון אבל מחמת העתידות אינו בכלל זה ועל כיו"ב אחז"ל בהדי כבשי דרחמנא למה לך, ובכל שעה שאיש ישראל לומד תורה"ק הוא נחת רוח להשי"ת ועוד שאין ספק שחלק חשוב מהם ישארו יראים ושומרי תורה ותלמידי חכמים, וכבר אמרו חז"ל אלף נכנסים למקרא ואחד יוצא להוראה וחלילה לעזוב משום זה המצוה הקדושה דת"ת דרבים. והנני דוש"ת ומברכו בכט"ס, יעקב ישראל קנייבסקי וראוי להתפלל על זה שהתלמידים לא יתקלקלו אח"ז וכן התפללו חז"ל שלא יצא ממנו תלמיד שמקדיח תבשילו כו' ותפילה מועלת הרבה והשי"ת יהא בעזרתנו. כמדומה שבישיבת מרכז הרב מקבלים ספרדיים בלא קישויים ואע"פ שיסודו מהרב קוק, מכל מקום התלמידים

^ט אין במאמר זה משום חיזוק לספר כספר מוסמך ויש בו דברים רבים שצריכים בדיקה וגם מספר דברים שאינם נכונים (וביחוד במה שנוגע לראי"ה קוק).

היוצאים משם הם שומרי תורה ות"ח חשובים ובכל אופן הוא הצלה לעומת מקוה ישראל וכיו"ב. (ע"כ המכתב). ממכתבו של מרן הגרי"י קנייבסקי ניתן ללמוד מספר דברים: א. הוא רואה לגריעותא מקום שנוסד ע"י הרב קוק ואם יוצאים ממקום שכזה שומרי תורה ות"ח חשובים הוא למרות שנוסד ע"י הר' קוק. [כאן חשוב לציין גם את העובדה ששנת כתיבת המכתב היא תשי"ח כשישיבת מרכז הרב היתה ישיבה הדומה במתכונתה לישיבות רבות אחרות ולמדו בה בני תורה רבים שלא היה להם כל קשר לדעותיו של הר' קוק וגם העומדים בראש הישיבה היו חרדים לדבר ה' ורחוקים מכל דמיונותיו של הר' קוק בנושא תחית האומה וכו'. רק אחרישנים רבות הצליח הרצי"ה קוק כראש הישיבה לשנות את פניה לבלי הכר ולהביאה לכך שבני תורה הדירו רגליהם ממנה ואלה שכבר היו בה עזבו אותה, ולכך שאת שורותיה החלו למלא בוגרי ישיבות בני עקיבא למיניהן]. ב. כיון שיסודה של הישיבה הוא מהר' קוק הוא לא ממליץ לשלוח לשם תלמידים כמו שעושה לגבי הישיבות הנ"ל במכתבו אלא רק מציין ששם מקבלים ספרדים בלא קישויים ושגם משם אפשר לצאת שומר תורה ות"ח. ג. מרכז הרב באה כאפשרות מוצא אחרונה רק כשהאפשרות החלופית היא מוסד כמו מקוה ישראל וכיו"ב (מקוה ישראל הינו בית ספר חקלאי חילוני). ד. כמי שהיה האדם הקרוב ביותר למרן החזו"א מאז בואו לארה"ק מחזקת התבטאותו של מרן הגרי"י קנייבסקי את הטענה כי התואר "מרן" שנכתב כלפי הר' קוק באגרתו הראשונה של מרן החזו"א אליו מיד עם בואו ארצה לא היה כי אם נימוס של כבוד בעלמא שכן אילולי היתה כוונתו של מרן החזו"א בשימושו בתואר זה לבטא הערכה אמיתית לאישיותו של הר' קוק, קרוב לודאי שלא היה מתבטא כלפיו מרן הגרי"י קנייבסקי בצורה המובאת לעיל.

"ואעפ"י שיסודו מהרב קוק מכל מקום התלמידים היוצאים משם הם שומרי תורה ות"ח חשובים ובכל אופן הוא הצלה לעומת מקוה ישראל וכיו"ב" - מרן רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, בעל ה"קהילות יעקב".

להצדיק צדיקים - תגובה למאמרו של איתם הענקין ב"המעין" בו ניסה להאשים את מרן הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד ב"טעות" באשר להגדרתו את הראי"ה קוק כמחטיא הרבים ורשע גמור

בגליון "המעין" (תמוז תשע"א) התפרסם מאמרו של איתם הענקין (בוגר "ישיבת" ההסדר ניר בקרית ארבע) בו ניסה לטעון כי מכתבו המפורסם של מרן הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד בו הגדיר את הראי"ה קוק בתארים "מחטיא הרבים במדרגה היותר נוראה" ו"רשע גמור" התבסס על "טעות" של מרן הגר"א וסרמן שכן הבסיס להגדרותיו אלה של הראי"ה קוק ע"י מרן הגר"א וסרמן היה מבוסס על האשמתו של הראי"ה קוק בתמיכה בקרן היסוד, תמיכה שבחוגי תלמידי הראי"ה קוק ותומכיו מנסים כבר שנים להכחישה תוך הדגשות חוזרות ונשנות שהראי"ה קוק תמך רק בקרן הקיימת אך לא בקרן היסוד.²

הענקין ניסה במאמרו בעזרת מסמכים לגבות ולחזק הכחשה זו ולהוכיח את "טעותו" של מרן הגר"א וסרמן ולא שם לבו לכך שכל המסמכים שהציג רק חזקו הרבה יותר את טענותיו של הגר"א וסרמן כפי שיתבאר להלן.

בתחילה מציג הענקין את "התנגדותו" של הראי"ה קוק לקרן היסוד כפי שבאה לידי ביטוי בתשובתו לפנייה שנשלחה אליו בב' טבת תרפ"ז, לאחר חנוכת משכנה החדש של קרן היסוד ב"מתחם המוסדות הלאומיים" בירושלים, בה

² הצדקת תמיכת הראי"ה קוק בקק"ל מבוססת על טענת תלמידיו כי הקק"ל עסקה רק בגאולת קרקעות בעוד שקרן היסוד עסקה גם בחינוך. מעבר לעוות הזוועק של הסתכלות על רכישת קרקעות בא"י ע"י מומרים להכעיס וכופרים בעיקר כ"גאולת" קרקעות בעוד שעפ"י דעת תורה אסור למומר לדור כלל בא"י ועובר כל רגע שדר בא"י על לאו דאורייתא ד"לא ישבו בארצך" (עיי' ספר יראים סי' שטו' ושר"ת אבני נזר חלק י"ד סי' קכו') יש בטענה זו עיוות היסטורי מוחלט. הקק"ל עסקה גם עסקה בחינוך, ועיקר תעמולה לצורך גיוס כספיה היה במסדרונות בתי הספר בארץ ובתפוצות. כ"כ, אחד מאמצעי הפעולה הבולטים שלה היה מפעל ה"ספריה לנוער" שהיה מכשיר חינוכי מובהק להחדרת ערכי הציונות והערכת מנהיגיה ואפילו הראי"ה קוק עצמו נאלץ לשגר מכתב מחאה חריף ליו"ר הקרן מנחם אוסישקין על תוכן פרסומי ספריה זו. (ראה אוצרות הראי"ה חלק ד' עמ' 130. על היותה של הקק"ל מכשיר חינוכי חשוב ומשפיע במערכת החינוך הציונית בארץ ובתפוצות בניגוד לטענה השקרית של תלמידי הראי"ה קוק שהיתה "רק" מכשיר לרכישת קרקעות ראה בהרחבה בספרו של פרופ' יורם ברגל "סוכנת תעמולה ארץ ישראלית-הקרן הקיימת לישראל 1924-1947" (הוצ' הספרים של אוניברסיטת חיפה, התשנ"ט) וכן בעמוד האחרון של עלון זה.

כתבו אליו מנהלי הלשכה המרכזית של קרן היסוד כי "לשמחה רבה ולכבוד גדול יהיה לנו הדבר אם אדוננו יועיל בטובו הרב לבקר את משרדנו – המשרד להנהלה העולמית של קרן היסוד". בתשובה כתב להם הראי"ה קוק וז"ל:

ב"ה, ח' טבת תרפ"ז

כבוד האדונים הנכבדים ד"ר יפה וא. הנטקה,

א.ג.

קבלתי הזמנתם לבקר את לשכתם הנכבדה. הנני מודיע אותם בזה, אחרי אשר הנהלת קה"י [=קרן היסוד] והנהלת [=ההנהלה] הציונית ימלאו אחרי דרישותי המינימליות הנוגעות לענייני הדת בקבוצות ובחנוך, אז אוכל בעה"י לשתף את עבודתי לטובת קה"י, ואבקר בל"נ [=בלי נדר] ג"כ את לשכת קה"י.

בכבוד הראוי

מסמך נוסף שמצרף הענקין הוא מסמך שכותרתו "תשובות הרב קוק" לקרן היסוד ובו מופיעות בצורה יותר מפורשת ומפורטת הדרישות המינימליות (הנ"ל בתשובתו להנהלת קרן היסוד) וז"ל:

א. מעולם לא יצא מפני שום איסור חס ושלום על קרן היסוד, ולהיפך – הנני מתרעם מאד על האוסרים.

ב. על דבר יחסי לקרנות הציוניות, היתה תשובתי כי את הקרן הקימת אני מסייע בכל הזדמנות בחפץ לב בכל עיכוב כלל; אמנם על קרן היסוד, הנני לעת עתה מונע את מכתבי לטובתה עד שתתקן ההנהלה הציונית מגרעות עיקריות שאני דורש את תיקונן, ואלה הן:

1. שהחינוך לא יהיה בשום מקום בארץ ישראל משולל מלמוד הדת, לא רק בתור ספרות אלא בתור יסוד קדושת אמונת ישראל.

2. שכל הצרכים הכלליים של הדת יתמלאו תכף בכל מושבה וקבוצה, כמו שו"ב, ביהכ"נ, מקוה, ובמקום שצריכים רב – גם רב.

3. ששום חלול קודש פומבי לא יעשה בכל המקומות הנתמכים מקרהי"ס [=מקן היסוד], כמו חלול שבת ויו"ט בפרהסיה וכיוצא בזה.

4. שהמטבחים, הכלליים לפחות, יהיו נשמרים בכשרות.

5. שכל אלה הפרטים השייכים להמתישבים במושבות ונקודות של קרהי"ס [=קרן היסוד], יהיו כתובים בהחזקה בתור דברים המעכבים את זיקת הקנין של המתישב, והמקשרים אותו בזכותו על הקרקע רק בתנאי מלוי של היסודות העקריים הנ"ל.

לאורם של דברי הראי"ה קוק הנ"ל המחזקים גם ע"י עדות בנו הרצי"ה קוק אומר הענקין כי יהיה צריך לומר כי קביעתו החריפה של הרב וסרמן אודות הראי"ה נשענה על כרעי-תרנגולת ("הנה ידוע") של שמועות שרווחו במקומות מסויימים במזרח אירופה אלא שכאן מציג הענקין ממצאי מחקר שערך מהם עולה כי מרן הגר"א וסרמן לא התבסס על שמועות מעורפלות בלבד אלא בא לכלל "טעות" כתוצאה מזיוף מסמך של הראי"ה קוק בעיתונות המזרח-אירופאית.

הענקין מציג כרוז של הראי"ה קוק שפורסם בשנת תרפ"ז [בירחון 'ההד' כסלו תרפ"ז (עמ' יב), ובשבועון 'התור' י"ג כסלו תרפ"ז (שנה 7 גליון 6) עמוד השער, נדפס אח"כ גם ב"חזון הגאולה" (ירושלים תש"א)] תוך שהוא מקדים את הרקע לפרסום הכרוז וז"ל: "מתוך הכרה במשקלה הציבורי החשוב של עמדת הראי"ה, נעשו במהלך השנים מספר נסיונות מצד תומכי קרן היסוד לייחס לו תמיכה מוצהרת בקרן. המקרה הבולט ביותר התרחש בחורף תרפ"ז. כמה חודשים לפני כן נכנס היישוב היהודי בארץ ישראל למשבר כלכלי חריף, שפגע קשות בהתפתחותו, הביא לאבטלה של שליש מכוח העבודה, צמצם את נפח העלייה וגרם לזרם של "יורדים" מהארץ. משבר זה, שנחשב לחמור ביותר שעבר על היישוב היהודי בארץ ישראל בימי המנדט, היה הפעם הראשונה שבה תנופת ההתפתחות של היישוב, שהתגברה מאז סוף מלחמת העולם הראשונה – נעצרה. על רקע מצב העניינים הזה יצאה ההנהלה הציונית ב"מפעל עזרה מיוחד ע"י קרן היסוד לטובת מחוסרי העבודה בארץ ישראל"; לאור חומרת המצב התגייס גם הראי"ה לעידוד התרומות עבור הטבת המצב הכלכלי בארץ, וכאשר הרב משה אוסטרובסקי (המאירי) יצא לפולין כדי לחזק את המגבית הפקיד בידו

הראי"ה איגרת עידוד כללית עבור יהודי מזרח אירופה. במקביל, כתב הראי"ה בתאריך ב' כסלו תרפ"ז כרוז פומבי הקורא לתמיכה ביוזמתה של ההנהלה הציונית, ובו נאמר בין השאר:

"אחינו היקרים, פזורי הגולה, אשר לבם ונפשם לבנין ציון וכל מקראה, אחים אהובים! השעה החמורה העוברת כעת על ישובנו האהוב בארץ אבות, היא מביאה אותי להרים את קולי אליכם, בהפגנת 'הושיעו נא'. בנינו הקדוש, הבנין הלאומי אשר רבות וגדולות הן מאד תקותיו האצורות בכל לב יהודי, הוא עומד כעת לקראת משבר עובר, הדורש השתתפות של עזרת אחים לצרה, להחזיק את מעמדו [...] על כן נכון לבי ובטוח, כי ההכרזה הגדולה אשר ההנהלה הציונית הולכת ומכריזה כעת בכל גבול ישראל, להתאמץ לבא לעזרה להקלת המצב של המשבר, תהיה נשמעת בהקשבה רבה, וחוצץ מכל התרומות התדירות לכל הדברים הקדושים הכלליים אשר ירימו אחינו בכל מקומות מושבותיהם לשם ציון וירושלים, וכל מוסדי הקודש ישאו את ידם קודש לד' לעמו ולארצו, להתנדב על המגבית של הקלת המשבר הנוכחי, עד אשר מהרה יתאסף הסכום הנדרש..."

הענקין מוסיף ומציין ש"על אף שביצוע המגבית נעשה באמצעות מנגנון קרן היסוד נמנע הראי"ה בהמלצתו מלהזכיר את שמה של הקרן, מתוך סירובו העקרוני לפרסם תמיכה בה".

כלומר, הענקין מודה כי הראי"ה קוק חותם על קול קורא שבעזרתו יעוררו יהודים לתת כסף לקרן היסוד ומאמת בזה במאת האחוזים את לשונו של מרן הגר"א וסרמן אשר כותב במכתבו " והנה ידוע כי העומד בראש הנ"ל (הרבנות הראשית) כותב וחותם קול קורא לעורר יהודים לתת כסף לקרן היסוד". אם כן, איה "טעותו" של מרן הגר"א וסרמן?!

הענקין מסביר וטוען כי בעוד שעפ"י נוסח הכרוז הנ"ל שנדפס בעיתוני "המזרחי" בא"י קריאתו של הראי"ה קוק היא למען תרומה להנהלה הציונית שונה או אפילו זויף הנוסח בעיתוני חו"ל ושם במקום המלים "ההנהלה הציונית" נכתב "ההנהלה הראשית לקרן היסוד" ומכאן בא מרן הגר"א וסרמן לכלל "טעות" שתמיכתו של הראי"ה קוק היא בקרן היסוד בעוד שתמיכתו היתה בהנהלה הציונית.

במרחק של למעלה משמונים שנים אחרי ההתרחשויות יכולים דבריו של הענקין להיראות אמינים ולהצביע על "טעותו" של מרן הגר"א וסרמן וממילא להפריך את האשמתו ולהצדיק את הראי"ה קוק. מי שאינו יודע את ההיסטוריה ואינו מכיר את המושגים הקשורים אליה אכן יכול לחשוב כי "ההנהלה הציונית" ו"קרן היסוד" הם שני מושגים וגופים שונים בתכלית וממילא להשתכנע כתוצאה מ"חשיפת האמת" של הענקין, אך לקושטא דמילתא הענקין לא רק שלא גונן על הראי"ה קוק מפני האשמתו של מרן הגר"א וסרמן אלא חיזק ואף העצים אותה כדלהלן.

בתחילת דבריו הציג הענקין כראיה לעמידתו מנגד לקרן היסוד של הראי"ה קוק מסמך, ובו- "תשובות הרב קוק" לקרן היסוד ודרישותיו מהם בטרם יוכל לתמוך בהם ולשתף פעולה עמהם. בסעיף ב' של המסמך מגדיר הראי"ה קוק מפורשות מי האחראי לפעולות השליליות של קרן היסוד שבגינן הוא מונע את עצמו מתמיכה בקרן וז"ל: "אמנם על קרן היסוד, הנני לעת עתה מונע את מכתבי לטובתה עד שתתקן ההנהלה הציונית מגרעות עיקריות שאני דורש את תיקונן...". כלומר הראי"ה קוק מודה בפה מלא כי מי שקובע ומנחה את כל פעילות קרן היסוד היא ההנהלה הציונית וקרן היסוד היא בסה"כ מנגנון שתפקידו לבצע את החלטות ההנהלה הציונית ולאסוף את הכסף הדרוש לביצוען. אגב, ב"לקסיקון ציוני" של אפרים ומנחם תלמי (הוצ' ספרית מעריב התשל"ז) מוגדרת קרן היסוד כך: "הקרן הלאומית לבנין א"י והמוסד הכספי המרכזי של התנועה הציונית העולמית". לאור הדברים הנ"ל קריאתו של הראי"ה קוק לתמוך בהנהלה הציונית מחד גיסא ו"עמידתו מנגד" לקרן היסוד הם תרתי דסתרי מאין כמותם.

משל למה הדבר דומה, לכומר של עכו"ם שרצה לבנות בית תפלה לעבודת אליליו ושלח את משמשו לרב כדי שיכתוב קול קורא שיעורר גם את היהודים להשתתף ולתרום מהונם למען בנייתו. אמר הרב לגבאי: חלילה לי מלתמוך במשמי עבודה זרה ולכן לא אתן לך מכתב ומיד אח"כ התיישב וכתב מכתב לעורר את יהודי קהילתו לעזרת הכומר עצמו.

ההיתפסות של הענקין לעובדה שהמילים "קרן היסוד" לא מופיעות בכתביו המקורי מגוחכת לאור העובדה שמשמעותו המעשית החד משמעית של מכתבו

של הראי"ה קוק הוא תמיכה כספית בקרן היסוד כמנגנון הגביה הרשמי של ההנהלה הציונית בה תומך הראי"ה קוק במכתבו בצורה נלהבת, וכיון שזוהי משמעותו החד משמעית למעשה, והתוצאה הישירה בפועל מהיענות לדברי הראי"ה קוק תהיה תרומת כספי יהודים לקרן היסוד, דברי מרן הגר"א וסרמן צודקים להפליא ואיתם צודקת היא גם האשמתו החמורה את הראי"ה קוק כמחטיא הרבים במדרגה היותר נוראה וכרשע גמור עפ"י דברי רבינו יונה הנזכרים בדבריו, וכדרכם של גדולי ישראל מאז ומעולם הוא לא נזקק לדקדק בהבדלי נוסחאות של כרוזים שאין שום נפק"מ למעשה ביניהם אלא להשלכות החד משמעיות של האמור בהם לכולי עלמא.

דבר נוסף, איתם הענקין קובע כי בעיתוני חו"ל זויף הכרוז למרות שאינו מוכיח זאת כלל ואדרבה ההיפך מסתבר הרבה יותר. אם הראי"ה קוק יודע היטב כי מי שקובע את תחומי הפעילות של קרן היסוד הוא ההנהלה הציונית ואעפ"י כן תומך בנתינת כספים לקרן היסוד בודעו כי תמיכה בהנהלה הציונית בכתב פירושה נתינת כסף לקרן היסוד בשטח, הרי שאין לך טענה מגוחכת יותר מאשר הטענה כי "התנגד לקרן היסוד" ואדרבה מה שמובן הוא מדוע "מתרעם" הראי"ה קוק כלשונו על גדולי ישראל האוסרים לתרום לקרן היסוד. מדוע אם כן שונה הנוסח בעיתוני חו"ל?? הסבה לכך יכולה להיות פשוטה מאד. בא"י נמצאו חרדים המקנאים קנאת ה' שלא הניחו לראי"ה קוק להסתיר מעיני העולם היהודי את תמיכתו בפושעים ומומרים להכעיס, חנופתו והערצתו אליהם והילולם בפיו ובכתביו יומם ולילה. הוא ידע היטב מה תהיה ההשלכה של תמיכה פומבית ומפורשת בכתב ב"קרן היסוד" בא"י שם תושבי הארץ היו עדים בחוש ועיניהם ראו ולא זר מה נעשה בכספים המגיעים לקרן היסוד, וידע היטב עד כמה תשרת תמיכה זו את גדולי הדור בא"י והמקנאים לכבוד ה' ולכבוד תורתו ולקדושת א"י במלחמתם נגדו. לכן העדיף להשתמש במלים: "ההנהלה הציונית" כי תמיכתו בתנועה הציונית היתה מפורסמת וידועה ולא היה בכך לתת נשק חדש בידי מתנגדיו. לעומת זאת, בפולין הרחוקה ידעו היהודים כי התנועה הציונית היא שלילית במהותה באופן כללי אך לא הכירו מקרוב את המנגנונים שפועלים עבורה. כאן היה עדיף להשתמש במלים "קרן היסוד" ולא להזכיר בפירוש "הנהלה ציונית". כך, ששינוי הנסחים בין העיתונות הארץ-ישראלית לזו הפולנית אין בו בהכרח להצביע על זיוף ואדרבה הסברה נוטה יותר להצביע על ערמומיותו של הראי"ה קוק בהעמדת עצמו לשירות ההנהלה הציונית תוך

הטעית יהודי פולין לתרום מכספם למטרות שליליות ביותר שאפילו הראי"ה קוק מצביע עליהן ב"דרישותיו" מחד גיסא אך פותח בעבורן את לבם ואת ארנקיהם של ישראל מאידך גיסא...

יתר על כן, הענקין עצמו מציין במאמרו מכתב של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל (מתוך "מכתבים ואגרות קדש", יחיאל בן ציון פישאהף, ניו יורק, תשס"ג). שנכתב מחמת חשש שיחשדוהו בתמיכה בקרן היסוד או בקרנות ציוניות כלשהן וז"ל: "היות שחתמתי בימים אלה על קריאה לתורמים לקרנות הציוניות, בדרישה שלא לתמוך בהכספים את מחללי שבת ואוכלי טרפות, והיות שנתברר לי כי הרבה יטעו כי חתימתי זו מאשרת את עצם נחיצות הקרנות האלו, לכן הנני מצהיר בזה כי דעתי אני, כמאז כן גם עתה, שכל זמן שמהקרנות האלו נתמכות בתי הספר המשרישים כפירה ומינות באר"י וכו', אסור לתמוך בהם ולעזרם בשום דבר. והתומכים והמסייעים הם מחריבים תורתנו הקדושה וגם מהרסים הישוב. אלא שנצטרפתי בחתימתי זו רק לבקש מאלה התומכים בהקרנות האלו שלכה"פ ישתדלו להשפיע שאל יפטמו הקרנות האלו את ישראל במטבחים מאכילים נבלות וטרפות ובמחללי שבת וכדומה". ע"כ. אם על ספק חשד טורח מרן הגרא"ז מלצר לפרסם מכתב זה (ממנו עולה האשמת הראי"ה קוק ע"י מרן הגרא"ז מלצר כ"מחריב תורתנו הקדושה ומהרס הישוב" בנוסף להאשמתו ע"י מרן הגר"א וסרמן כ"מחטיא הרבים במדרגה היותר נוראה ו"רשע גמור") מדוע לא עושה זאת הראי"ה קוק- אם אכן קריאתו לתרום לקרן היסוד כפי שפורסמה בעיתונות חו"ל המרכזית ביותר לעיניהם של רבבות יהודים הינה זיוף חמור ונפשע המנוגד באופן כ"כ מוחלט לדעתו כלפי קרן היסוד ולו רק כדי שלא יטעו חלילה בדבריו ?!

ולסיום, אינני יודע מה דרגת בקיאותו ויראתו של איתם הענקין בכל הקשור להלכות לשון הרע אך דבר אחד אני יכול לקבוע בודאות והוא, שאיתם הענקין לא יכול להעיד על עצמו מה שהעיד על עצמו מרן הגר"א וסרמן בדרשתו בלונדון (כפי ששמע מפיו הגאון רבי יעקב טיטלבוים זצוק"ל) כי שָׁמַשׁ את מרן ה"חפץ חיים" ארבעים שנה ומעולם לא אמר דבר מבלי שבדק קודם אם יש לו הסכמת ה"חפץ חיים" לאומרו. האם אדם שמעיד על עצמו עדות שכזו מלבד גדלותו האדירה בתורה אשר היא מן המפורסמות יכול להיחשד ועוד בקלות שכזו כמי שיקבע אודות יהודי כי הינו רשע גמור ומחטיא הרבים במדרגה היותר

נוראה רק על סמך ידיעה באחד מעיתוני הציונים ולא יבדוק את הדבר בדיקה
אחר בדיקה בטרם יאמרו?? מסתבר שמטרתם של לבלרי הצה"ד להצדיק את
הראי"ה קוק מקדשת את כל האמצעים ומעבר לסילוף התורה וההיסטוריה
מוכנים הם גם להשפיל את כבודם של גדולי ישראל ולפסול אותם במומיהם
וכבר אמר שלמה המלך ע"ה (משלי יז' טו'): "מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת
ה' גם שניהם".

כרוז תעמולה משותף הממחיש כי קרן היסוד והקק"ל היו שתי זרועות של גוף
אחד ושירתו את אותה המטרה ואין ביניהן אלא שינוי השם בלבד.

כרוזו של הרב קוק לטובת קרי-היסוד

בב' כסלו ש.נ. שלח הרב הראשי לאיי ר' אברהם יצחק הכהן קוק ללשכת הראשית של "קרן היסוד" את הכרוז הבא.

"אחינו היקרים, מזורי תגולה, אשר לבם ונפשם לבנין ציון וכל מקראי אחים אהובים!

השעה החמורה, העוברת בעת על ישובנו. האהוב בארץ אבות היא מביאה אותי להרים את קולי אליכם, בהפגנת "הושיעו נא". בנינו הקדוש, הבנין הלאומי אשר רבות וגדולות הן מאד תקותיו האצורות בכל לב יהודי, הוא עומד כעת לקראת משבר עובר, הדורש השתתפות של עזרת אחים לצרה, להחזיק את מעמדו עד אשר יבואו בעזרי ימים יותר טובים, עד אשר תזרח לנו האורה הצפונה בכל העלילות הגדולות שהולכות ונעשות לעינינו זה תקופת שנים. בקשרי את עמדת פמנו לארץ קדשנו, בקרב בית ישראל פנימה, וגם בקרב עמים רבים מתחזקים אנחנו תמיד, וביחוד בעת צרה, בעז ד', ברב טבל לישועת ד' אשר תופיע מהרה, וגוי קדש האזור תמיד בצדקה, יודע הוא להתעורר בעתים הקשות העוברות על עמנו, לקום על נדיבות, ולהרבות עצמה להקים כושל.

על כן לבי נכון ובטוח, כי ההכרזה הגדולה אשר ההנהלה הראשית, לקרן היסוד" הולכת ומכריזה כעת בכל גבול ישראל, להתאמץ, לבא לעזרה להקלת

המצב של המשבר הזה נשמעת בהקשבת רבה, וחץ מכל התרומות התדירות לכל הדברים הקדושים הכלליים אשר ירימו אודנו בכל מקומות מושבותיהם לשם ציון וירושלים, וכי מוסדי הקודש ישאו את ידם קודש לך לעמ ולארצו, להתנדב על הסגבית של הקלת המשבר הנוכחי, עד אשר מצרה יתאסף הסכום הנדרש.

חזקי ואמצו אחים, התחזקי בעת צרה כזאת לבנין הקדוש אשר באי, בחללת צפיתו ופריחתו, האיש את רעהו יאמץ, וכל בעל בעמיו בכל קהל ועדה ובכל עיר ומדינה, יספוק במצוה רבה זו שהזמן גרמא בכל טהר לב ובחריצות מפעל כפיו.

ובונה ציון וירושלים, ידה עמכם לחזק את בנין ארץ אבותינו ולהקים את כל כושל בו על עמדתו לעטף תחזקה ידי חבויים לעשות חיל, בכל התכונה הגדולה של עבודת הקודש עבודת הדורות, לשישועת ישראל על אדמת קדשו, והיה שמכם לברכת עולמים בחצרות הקודש בישועת אומות והיל, במסירות קרן יסודה לבחולת עולם, לאסירי החקות, המצפים לאור חדש אשר יאיר על ציון - צמחא בימינו אמן.

אחיפס הנאמן שולח לכם את ברכתו מהר הקודש מירושלים.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

כרוז התמיכה בקרן היסוד כפי שפורסם ב"הצפירה" בפולין בקיץ תרפ"ז.

ראש-חדש

— ילדים, — אמרו התורנים, — ערב ראש-חדש היום.
זכרו, מקור חג וילדים קשט מקור בפקר את דארתה לקבוד
חג הזה.
למחר בפקר מהירו הילדים אל בית-הספר, נכנסו לכתתם,
קשטו אותה והתחילו לשיר:

בא ראש-חדש,
בא ראש-חדש,
זה היום לנו קדש,
בו נגילה ונשמחה,
הקפסה היום נפתחה.
את קפסה, קפסתנו,
הגואלת אדמתנו!
את מרבה שדות בפקר,
אילנות בגיא, בדר.

פתחו המורה את הקפסו והראתה לילדים את הקסו,
שנאסף בה במשך החדש שעבר.
שמות הילדים שמחה גדולה ועמדו לרקוד.

חיסכון ראש החדש, מונח "ספר הילד", 1935

המקור לקדושת ראש חדש עפ"י הקק"ל: ביום זה נפתחת הקופסא ה"גואלת"
שבאמצעותה אספו הילדים כסף לקק"ל. חילול ערכי הקדש והפיכתם לסמלים
לאומיים חילוניים והכל בסיוע ובתמיכת הראי"ה קוק. (מתוך המקור המופיע לעיל
בהע' א')

התמורה העלוכה והיחידה שקבל הראי"ה קוק לתמיכתו הנלהבת בקרנות
הציונים-בול עם דיוקנו לאחר מותו.

ב"ה

גלוי דעת

היוה שחממתי בימים אלה על קריאה לחורמים לקרנות הציוניות
בדרישה שלא לחמוך בהכספים את מחללי שבת ואוכלי טרפות.
זהיוה ונתברר לי כי הרבה יסעו כי החימתי זו מאשרת את עצם
נחיצות הקרנות האלו.

לכן הנני מצהיר בזה כי דעתי אני, כמאז בן גם עתה, שכל זמן
שמהקרנות האלו נחמכות כתי הספר המשרישים כפירה ומינוח באר"י,
^{והגנובים והזניחים והשחיתים והפסידים}
וכו' - אסור לחמוך בהם ולעזרם בשום דבר. אלא שנצטרפתי בחתימתי
^{חתימתי} זו רק לבקש מאלה החומכים בהקרנות האלו שלכחפ"ה ישחדלו להשפיע
ואל יפסמו הקרנות האלו את ישראל במסבחים מאכילים נו"ם ובמחללי
שבת וכדומה.

והחומכים ינח ד"ה דבר שבת ופדיון יושלח
זיס-לזל/גל

מרת הגרא"ז מלצר זצוק"ל על התומכים בקרנות הציוניות והמסייעים להן:
"והתומכים והמסייעים הם מחריבים תורתנו הקדושה וגם מהרסים הישוב".

כהניה חמסו תורת (מאת יואל אלחנן)

קובץ מאמרים, מקורות וש"ת בענין הראי"ה קוק ויחס גדולי ישראל אליו ♦ משנתו הרעיונית בכתב ובע"פ ♦ אישיותו ♦ זיקתו וזיקת תלמידיו לתנועת ה"מזרחי" ♦ פעולתו ♦ יחס גדולי הדור אליו ♦ השפעתו ההרסנית לדורות על תלמידיו ותלמידי תלמידיהם ועל כלל מצב היהדות בעולם בכלל ובארה"ק בפרט ♦ טשטוש אישיותו האמיתית ע"י תלמידיו וממשיכי דרכו.

לפרטים: 052-7687487 yoel@yoel-ab.com

